

ערכאות

פרשת משפטים פסוק א', רש"י, רמב"ן
שו"ע חו"מ כ"ו א'
רע"א שם
שו"ת רמ"א נ"ב
שער משפט
חזון איש סנהדרין ט"ו ד'
תשב"ץ ר"צ
רש"ך ח"ב רל"ט

There is also information in the booklet that is not in the list above

THE
NIGHT SEDER
BAIS MEDRASH
TAILORED TO FIT YOUR SCHEDULE AND YOUR NEEDS

משפטים פרק כ"א פסוק א'

**כא א וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
תַּשִּׁים לְפָנֵיהֶם: ב כִּי תִקְנֶה עֶבֶד**

ב (שמות) תנ"ך. ירושלים. תשנ"ה. עמוד מס 526 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

^{אוצר החכמה} ומוכן לאכול לפני האדם: לפניהם. ולא לפני עוזדי
כוכבים** ד ואפי' ידעת צדין אחד שהם דנין אותו
כדיני ישראל אל תביאנו בערכאות שלהם שהמציא דיני
ישראל לפני ארמיים מחלל את השם ומייקר את שם
האלילים להשכיחם (ס"א להשיחם) שנאמר כי לא כזורנו
צורם ואויבינו פלילים* כשאויבינו פלילים זהו עדות
לעלוי יראתם:

ב (שמות) תנ"ך. ירושלים. תשנ"ה. עמוד מס 528 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

רמב"ן שם

וּלְכָךְ אָמַר בְּכֹאן שֶׁהַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה יִשְׁימוּ אוֹתָם לְפָנֵי
הָאֱלֹהִים שִׁיזְכִּיר, וְלֹא לְפָנֵי גוֹיִם, וְלֹא לְפָנֵי מִי
שְׁאִינוּ שׁוֹפֵט עַל פִּי הַתּוֹרָה, וְהוּא הַדִּיּוֹט לְזֶה, שֶׁאִסּוּר
לְבֹא בְּפָנָיו כְּשֵׁם שֶׁאִסּוּר לְבֹא לְפָנֵי הַגּוֹיִם. וְאֵעִ"פּ
שִׁדּוּעַ שֶׁהַדִּיּוֹט הַזֶּה יוֹדֵעַ שׁוֹרֵת הַדִּין וְיִדִּין לוֹ כְּהוֹגֵן,
אֲבָל הוּא אִסּוּר לְשׁוּמוֹ דִּיּוֹן וְלַצַּעֲוָק לוֹ שִׁיכּוֹף אֶת
בְּעַל דִּינוֹ לְדוֹן לְפָנָיו, וְהַדִּיּוֹט עֲצָמוֹ אִסּוּר לְדוֹן לָהֶם.
וְאֵף עַל פִּי שֶׁהַזְכִּירוּ חֲכָמִים שְׁתֵּי הַכְּתוּבֹת הָאֵלֶּה כְּאַחַת,
יֵשׁ הַפֶּרֶשׁ בֵּינֵיהֶם, שֶׁאִם רָצוּ שְׁנֵי בְּעָלֵי הַדִּין לְבֹא לְפָנֵי
הַדִּיּוֹט שֶׁבִּישְׂרָאֵל מוֹתֵר הוּא, וּבִדְקָבְלוֹם עִילוּיָהּ דִּינוֹ
דִּין, אֲבָל לְפָנֵי הַגּוֹיִם אִסּוּרִין הֵם לְבֹא לְפָנָיו שִׁדּוּן
לָהֶם בְּדִינֵיהֶם לְעוֹלָם, וְאִפִּילוּ הָיוּ דִּינֵיהֶם כְּדִינָנוּ בְּאוֹתוֹ
עֲנִין:

ב (שמות) תנ"ך. ירושלים. תשנ"ה. עמוד מס 528 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ב דוקא בטעה דבר משנה או בטעה בשיקול הדעת ויש לזכר הטעות, שאם לא כן המע"ה, שאין שייך כאן לומר מה שעשה עשוי, כיון שעדיין לא זכה זה שכנגדו נמנו, וכן נמנו כיוצא בזה, אם פסק הדין ליתן ממון כך פלוני ותפטר עם חברו בקנין ליתן בעצרו כך פלוני, ואח"כ נמצר טעה בשיקול הדעת, דהדר דינא כיון שעדיין לא נתן המעות והקנין חוזר דהוי קנין בטעות: ג ויש לזכר אם מחל לחברו מה שצדו בעד השטעה

ואחר כך נמצר טעה הדין מה שפסק לו שטעה, דקוגיא דעלמא כאדך דפוטר משטעה, אם יכול הנמחל לומר אני תופס מה שצדי בשביל שטעמך, ואפילו לא נתפטר עמו מצי לתפוס ולומר כן לא אמן לך מה שצדי עד שמשבע, או כיון שסוף סוף נודע דקוגיא דעלמא כאדך אינו יכול לומר כן, ואף ע"פ שנתפטר עמו הוה פטרה בטעות. ונראה דלעולם זכה זה כמה שצדו:

שפתי כהן

סימן כו סעיף א' אן אסור לדון בפני דיניי גוים. כמזכרנו מה שכתבנו בסוף סימן כ"ב. והוא שיש לזכר הטעות, שאם לא כן המע"ה, שאין שייך כאן לומר מה שעשה עשוי, כיון שעדיין לא זכה זה שכנגדו נמנו, וכן נמנו כיוצא בזה, אם פסק הדין ליתן ממון כך פלוני ותפטר עם חברו בקנין ליתן בעצרו כך פלוני, ואח"כ נמצר טעה בשיקול הדעת, דהדר דינא כיון שעדיין לא נתן המעות והקנין חוזר דהוי קנין בטעות: ג ויש לזכר אם מחל לחברו מה שצדו בעד השטעה

מאירת עינים

סימן כו סעיף א' אן אסור לדון בפני דיניי גוים. כמזכרנו מה שכתבנו בסוף סימן כ"ב. והוא שיש לזכר הטעות, שאם לא כן המע"ה, שאין שייך כאן לומר מה שעשה עשוי, כיון שעדיין לא זכה זה שכנגדו נמנו, וכן נמנו כיוצא בזה, אם פסק הדין ליתן ממון כך פלוני ותפטר עם חברו בקנין ליתן בעצרו כך פלוני, ואח"כ נמצר טעה בשיקול הדעת, דהדר דינא כיון שעדיין לא נתן המעות והקנין חוזר דהוי קנין בטעות: ג ויש לזכר אם מחל לחברו מה שצדו בעד השטעה

סימן כו

שלא לדון בדיני גוים

ובו ד' סעיפים

א אסור לדון בפני דיניי גוים ובערכאות שלהם^א (פירוש מושב קבוע לשרים לדון בו)^ב אפילו בדין שדנים^ג בדיני ישראל^ד ואפילו נתצו ב' בעלי דינים לדון בפניהם^ה אסור^ו וכל הבא לידון בפניהם הרי זה רשע^ז וכאילו חרף וגדף^ח והרים יד בתורת משה רבינו עליו השלום.

הגה (י) ויש צד צד דין נדמות ולהחרימו עד שישלך יד גוים מעל חצרו, וכן מחרימין המחזיק צד ההולך לפני גוים, (י) ואפילו אינו דן לפני גוים (י) ארץ שכופהו ע"י גוים שיעמוד עמו לדון ישראל ראוי למתחו על העמוד וע"ל סי' שפ"ח, (י) מי שהלך בערכאות של גוים ונתחייב בדיניהם ואח"כ חזר ותבעו לפני דיני ישראל יש אומרים שאין נוקקין לו (י) ויש אומרים דנוקקין לו (י) אם לא שגרה הפסד לבעל דינו לפני גוים והסכנה ראשונה נראה לי עיקר.

ב בהיתיה יד הגוים תקיפה ובעל דינו אלם ואינו יכול להציל ממנו בדיני ישראל יתבענו לדיני ישראל תחלה אם לא רצה לבוא (י) נוטל רשות מבית דין (י) ומציל בדיני גוים מיד בעל דינו.

ציונים ומקורות סימן כו ב (א) תמזין פרשת משפטים שמות כ"ג א'. (ב) תמזין סוף פטריין פכ"ו ה"ו. (ג) מהרי"ק שו"ת ק"י. ד"מ א'. (ד) ר"ש סימן ק"ב ד"מ א'. (ה) תמזין סוף פטריין פכ"ו ה"ו. (ו) מהרי"ק שו"ת ק"י. ד"מ א'. (ז) מהרי"ק שו"ת ק"י. ד"מ א'. (ח) תוספת מהדורת של"ד. (ט) במהדורות אחרות: בדיני. (י) במהדורות הסמי"ע ליתא: אסור. (יא) תוספת מהדורת הסמי"ע.

ואחר כך נמצר טעה הדין מה שפסק לו שטעה, דקוגיא דעלמא כאדך דפוטר משטעה, אם יכול הנמחל לומר אני תופס מה שצדי בשביל שטעמך, ואפילו לא נתפטר עמו מצי לתפוס ולומר כן לא אמן לך מה שצדי עד שמשבע, או כיון שסוף סוף נודע דקוגיא דעלמא כאדך אינו יכול לומר כן, ואף ע"פ שנתפטר עמו הוה פטרה בטעות. ונראה דלעולם זכה זה כמה שצדו:

באר הגולה
סימן כו ב' א. נתייחס גיטין דף פ"ח ע"ב. ג כ"כ הרמב"ן בפירושו החומש פירשט משפטים (שמות כ"א א'). ג. לשון הרמב"ם בסוף הלכות סנהדרין (פכ"ו דין ז') וכ"כ הטור (סי' א'), וכן פירש רש"י פירשט משפטים (שמות שס). ד. אע"פ שהוא אלם וסרסן מלגית דין, ה"ל לטול רשות מצד כמ"ש בסעיף שאחרי. ה. ג"ז שם (ברמב"ם) וכ"כ הטור (סי' א') וש"ס, ולמדה מהא דלמריין קרית חצרין ולא עקב רמי גודי שדי ציה, כ"ק דף ז"ב ע"ב. ו. וכתב בעל התרומות (עין ציונים אות ח') בשם רב שרירא ז"ל והמנהג שלנו לעכב ג"כ בצ"ה ואח"כ ממירין לו.

ביאור הגר"א
סימן כו סעיף א' א. (ליקוט) וכל הבא כו. בתנומא ריש פרשת משפטים מנין לבעלי דינים של ישראל שיש להם דין זה עם זה שידעו שעכו"ם דנין אותה הדין כדמי ישראל שאסור להזקק לפניהם, מ"ל (שמות כ"א א') אשר חשים לפניהם, לפני ישראל ולא לפני עכו"ם, שכל מי שמנה דיני ישראל והולך לפני עכו"ם כפר בהקב"ה תחילה ואח"כ כפר בתורה שנאמר (דברים ל"ב ל"א) כי לא כלורינו זורס ואחינו פלילים כו' שנא' (ירמיהו י"ג) כי פקוד העמים כו' (ע"כ): ב. ויש כח (בידן). כ"ק ק"ו א' ההוא שואל כו': ג. (ליקוט) וכן מחרימין כו'. כמ"ש שצדק כל השבעין (שכחות מ"ו ע"ב) אזהרה לעוקב אחר נושא (ע"כ): ד. מי שהלך. כיון דעבד איקרא ודמיא להא דלמריין (ע"כ): ה. היתה יד. גטין שם (פ"ח ע"ב עין באה"ג אות א') ונכריס טונטין וכנ"ל:

מזכרים בסוף פ"ב (כ" ע"א) מי שזר ועבר כו' כי דינא דמוזקקי כו': * סעיף ב'

באר היטב
סימן כו סעיף א' א. שלהם. כמזכרנו מה שכתבנו בסוף סימן כ"ב. והוא שיש לזכר הטעות, שאם לא כן המע"ה, שאין שייך כאן לומר מה שעשה עשוי, כיון שעדיין לא זכה זה שכנגדו נמנו, וכן נמנו כיוצא בזה, אם פסק הדין ליתן ממון כך פלוני ותפטר עם חברו בקנין ליתן בעצרו כך פלוני, ואח"כ נמצר טעה בשיקול הדעת, דהדר דינא כיון שעדיין לא נתן המעות והקנין חוזר דהוי קנין בטעות: ג ויש לזכר אם מחל לחברו מה שצדו בעד השטעה

אמרי ברין
סימן כו רמ"א ס"א רק שכופהו כו'. י"ב, עין כש"מ תולדות אלס שהוא תפוסה הרשבי"א סי' פ"ד, ועין כש"מ מאירת עינים, ועין בשו"ת מהר"ם מלגזן סי' ק"ב וכו':

חידושי רעק"א
סימן כו ס"א. ובערכאות שלהם. י"ב, ואם הוליא ממון ע"י דין ערכאות, אם אין לך כדמי ישראל הממון נול דיו, ואם קידם מה אינה מקודשת והוא פסול לעדות כמו כל גזלן. מהרי"ן בתפוסה ס"ב עין ר"ל: שם סוף הגי'." נראה לי עיקר. י"ב, עין תפוסה של"ה המספק תפוסה אק השוהה סי' כ"ב, ועין תפוסה פרי הארץ למהרי"א מאיר מוזשי סו"מ סי' י"ג דף ע"ז ע"ב:

חש"א ט"ז

תוס' ס"ב

* בב"א הוסיף כאן ואם אין גטין וסברי חוששין כו' ור"ל ע"י ביד ומשכיל סי' וי"א ** בב"א דנוקפ"ו לו תמ"א בפלוגתיהו ד"י ור"צ"א בתוס' ע"ש בב"א

שלחן ערוך חו"מ סי' כ"ו סעי' א'

א א (א) אסור לרדן בפני דייני עכרים (ב) * ובערכאות
 [א] שדהם (פי' נהג קצופ לשריס לרדן נו) ב (ג) אפי'
 ברין שדנים בדיני ישראל נ ואפי' נתרצו ב' בעלי דינים
 לרדן בפניהם אסור [א] ג וכל הבא לרדן בפניהם הרי זה
 רשע (א) ג וכאלו חירף וגידף ד (ד) ודורים יד בתורת
 מרע"ה : הגה [כ] ויש ציד צ"ד לנדותו ולמרימו עד שיסלק יד עכו"ס
 חו"מ א קארו, יוסף בן אפרים עמוד מס 83הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

רבינו בחיי שם – Optional

וידוע כי המשפט מכון כסא הכבוד, שנאמר (תהלים
 פט) צדק ומשפט מכון כסאך, ומי שהוא
 מעמיד המשפט מעמיד הכסא, ומי שהוא מטה
 המשפט ופוגם אותו פוגם הכסא, ועל כן הזכיר
 בל טוב, איננו זוכה לטוב הצפון שכתוב בו (שם
 לא) מה רב טובך אשר צפנת וגו'. ולמדנו שלמה
 בזה כי המכיר פנים במשפט הוא נענש בעוה"ז
 ובעוה"ב, המשפט הוא סבת השלום ולכך מצינו
 ביתרו אותה עצה שנתן למשה בדבר המשפט
 שהזכיר בה שלום, הוא שכתוב (שמות יח) אם את
 הדבר הזה תעשה וצוך אלהים וגו' על מקומו יבא
 בשלום, והשלום הוא קיום העולם, ועל כן המשפט
 נמסר לחכמים כי החכמים מרבים שלום בעולם,
 ולפיכך אסור להביא המשפט כי אם לפני חכמי
 ישראל, וזהו שכתוב.

ה"ח 1234567

ב (שמות) בחיי בן אשר אבן חלאוה עמוד מס 163הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

פסקי דין מירושלים ח"א עמוד כ"ג

ורחוי להביא צדק מש"כ החפץ חיים להג"ר נחמן ז"ל אצ"ד ווישיי (אציו של מן הרה"ר וראצ"ד
 ירושלים הגר"י קולין שליט"א), ונדפס צס' הזכרון יחי ראובן עמ' תקלז, אודות אנשים מעירו
 שהתרגלו לילך לערכאות, וכותב הח"ח "למה חין כתר מוכיח אותם על חילול השם הנורא שנעשה
 עי"ז וכו', ידוע מה שכתב הרמב"ם ומוצא בחו"מ סי' כו שהוא כאילו חירף וגידף ומרים יד על תורת
 משה רבינו ע"ה, ועונשו לע"ל הוא נורא מאד כמו שכתבו המ"קובלים שעונשו שמתגלגל בכל צד נוצח
 וכו" עכ"ל.

ה"ח 1234567

א פסקי דין עמוד מס 22הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שער משפט

וכל

כ"א לפילו ג' דין ע' ד' כ' כ"א

ישראל. הרב רמ"ח ב"ש

ק"י כ"ב כ"ג דכ"ד כ"ה ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ט' ט"א ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ז ט"ח ט"ט י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט

חזון איש סנהדרין סי' ט"ו אות ד'

ואע"ג דליכא ציניכס דיין שידין ע"פ משפטי התורה ומוכרחים להמנות בעל שכל לפי מוסרי האדם, אינם רשאים לקבל עליהם תקי עמים או לחוקק חקים, שהשופע כל דין שלפניו לפי הגרחה אליו זהו בכלל פשרה ואין ניכר הדבר שעצמו מקור מים חיים לחלוץ צורות נשצרים, אבל אם יסכימו על חוקים הרי הם מחללים את התורה ועל זה נאמר אשר תשים לפניכם ולא לפני הדיוטות וכדאיתא צסי' כ"ו.

ואין נפקותא צין צא לפני אינם ישראלים, וצין ישראל ששופע ע"פ חקים צדוים, ועוד הדבר יותר מגונה שכמרו את משפטי התורה על משפטי ההצל, ואם יסכימו צני העיר על זה אין צהסכמתם ממש ואם יכופו על זה משפטם גזלנותא ועושק ומרימים יד צתורת משה.

חשן המשפט קרליץ, אברהם ישעיהו בן שמריהו יוסף עמוד מס 368הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ת ציץ אליעזר חלק י"א צ"ג

קראתי בעיון שאלתו שאלת חכם חצי תשובה, על אודות החק בבתי משותפים שהסמך, פקיד מוסמך להכריע בסכסוכי שכנים בבתי אלה, אם מותר ללכת אצלו להתדיין בהיות ואינו פוסק לפי חוקי התורה א"כ דינו כמו ערכאות, או דילמא דינו כבורר ומותר ללכת לפניו לדון. ונטה בדבריו קו לצדד לומר דאין דינו כערכאות.

א) והנה גם דעתי נוטה שבגוונא דא לא נקרא הליכה לערכאות אלא הומה למה שמביא הגרע"א בחו"מ סי' ג' בשם המגן גבורים שכתב בשם הרש"ך דהיכא שיש מנהג להתדיין כפי דרך הסוחרים ולא כפי ד"ת מנהג מבטל הלכה. וכפי שמצטט גם כבו' משם. וכדאי רק להוסיף מה שמתנה בזה הרש"ך בתשובתו שם (כפי שמובא בספר מטה שמעון על חו"מ סי' כ"ו הגה"ט אות א'), והוא, דהיינו דוקא היכא דליכא איסור בדבר כגון שאין לו עליו טענת ריבית דבכה"ג הסוחרים פוסקים שיתן לו עיי"ש, דזון מינה ומינה בכל הדומה לזה.

ב) אמנם לא אעלים שעיינתי בספר שו"ת בעי חיי לבעל כגה"ג בחו"מ ח"א סי' קנ"ח וחזיתיה

לדעתו הגדולה שרק מחייבות ברה הוא מנא לדברנו

המ' שו"ת ציץ אליעזר

(ב) **אמנם** לא אעלים שעיינתי בספר שו"ת בעי חיי לבעל כנה"ג – בחחו"מ ח"א סי' קנ"ח וחזיתיה לדעתו הגדולה שבהסתייגות רבה הוא מביא לדברי הרש"ך הנז'.

ראשית מבאר כוונת דבריו, שלכן התיר, מפני שהיה מנהג אותו מקום שלא לדון בעסקי משא ומתן כפי דין התורה מפני שאם היו דגין כן על פי התורה לא היה קיום והעמדה להם, לכן היו דגים על פי מנהג

יא ולדנברג, אליעזר יהודה בן יעקב גדליהו עמוד מס 249הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

הסוחרים כפי גימוסיהם וכפי תקנותיהם, וכמו כן היו דגין כל זה אפילו בדייני ישראל על פי המנהג, ולכן הוא שכתב הרש"ך שחייבים להתנהג על פי המנהג שנהגו במקום שנעשה העסק. ועפ"ז שם הבעל הכנה"ג בדבריו שם את הדגש שזהו דוקא במשא ומתן ושהונהג כן מתחילה מנימוק זה מפני שאם יתנהג ע"פ דין התורה הגמור לא יהיה להם קיום והעמדה ויתבטל המשא ומתן.

ושנית, מביא שם גם תשובה מנוגדת בשם המהריב"ל ז"ל שלפיה יוצא שאפילו במשא ומתן לא עיקים מנהגם אלא רק מפני שנהגו כן בהיותם בגיות (דהמדובר שם באנוסים) ונפסק הענין בגיות זכו, אבל אם באים להתנהג כן ביהדות אין הולכין אחריו עיי"ש.

ולפלא איפוא על בעלי הליקוטות כהמטה שמעון והשד"ח (מער' מ' אות ל"ח) שלא שתו לכם לכך, דאל"כ היו מזכירים מזה, ולא היו מסתפקים בציון גם לעיין בבעי חיי, שמתקבל הרושם (המטעה) שכאילו גם הבעל כנה"ג מסכים לנוסחא שהביאו בשם הרש"ך ובלי כל הסתייגות ובלי חילוק בזמן שכפי שראינו שאין הדבר כן.

(ג) **אולם**, אעפ"כ, בכגון נידוננו יש לומר דגם הבעל כנה"ג יודה שמותר, כי בנידון שם המדובר הוא שדנים בדיני הערכאות וקבלו עליהם שידונו לפיהם גם בדייני ישראל, ולכן הוא שנטה קו להחמיר מה שהחמיר, אבל בנידוננו הרי לא התנו בחוקה שפקיד המוסמך ידון ויכריע לפי מערכת חוקים קבועים משלהם בערכאותיהם אלא מסרו לידו הסמכות להכריע ולפסוק בכל סכסוך של שכני בית-משותף כפי מומחיותו ושיקול דעתו, וא"כ בכל כה"ג י"ל שגם הבעל כנה"ג יודה שמותר להתדיין לפניו ומהני הקבלה שמתבטאת בצורת חקיקת חוקה, כי לא נכנס בכזה כלל בגדר של דיון לפני שופט ערכאות.

ואוסיף להזכיר לדוגמא מה שמצינו בשו"ת רשב"א ח"ג סי' ס"ג שנוכח מהתעצמות בדין על בגין אחד ושהסכימו ביניהם כמו שיגזרו עליהם אומגי העיר הממונים על כך יעו"ש, ויוצא מבין השיטין דשם שהיה קבוע בכזה שאומגי העיר היו ממונים לפסוק בסכסוכים על בנינים, והר"ז בדומה לכגון נידוננו, ואקצר.

רש"ך ח"ב רל"ט

הילכך בכל דבר שנהגו התגרים לקנות קוין. אם כן מאחר שראובן נשא ונתן עם שמעון במקום שנהגו שלא ינטרכו בעסקיהם לדון בדין תורה, שהיה מן הנמנעות לישא וליתן ויצטל העסק והמשא ומתן, היטכן שנאמר שישא ויתן על סמך אותו המנהג, והדבר היה ידוע שאם אותו העסק והמאורעות שאיפשר שיארעו באותו העסק היו נידונים בדין תורה, הניח מעותיו על קרן הצבי ויאכל הלה, והרי וצלי ספק לא היה ראובן עושה עסק עמהם, ואם כן היעלה על הדעת שהיה עושה עסק עמו על סמך אותו המנהג שבאותו מקום, ואחר כך ילא למקום אחר ויפשוט לו את הרגל, ויאמר אין רצוני לדון ע"פ המנהג מקום המשא ומתן אלא כפי מקום התביעה, אם כן איפה לא שבקת חיי לכל צריה, באופן שנראין הדברים שאין לחלק מאותה צרייתא דשני דיני גזירות. נאם הצעיר שלמה הכהן: